

Maso na stole každou neděli!

Ano, je to tak! Skvělá zpráva pro všechny milovníky masa. I když si právě říkáte, proč by na tom mělo být něco neobvyklého. Ale neobvyklé to je. Právě teď, v období půstu! Všech šest postních nedělí totiž nezapadá do postních dnů. Víme, že půst předchází Velikonočům. Víte ale, kdy takový půst začíná a co znamená?

muzejní kukátko

Období půstu určují Velikonoce, pohyblivé svátky, odvozující se od lunárního kalendáře. Slaví se po prvním jarním úplňku, který letos vychází na 31. března. Předchází jim půst trvající 40 dní a začíná Popeleční středou. V minulosti se vefejně káli hříšníci a sypali si popel na hlavu. A odtud pochází i známé úsloví. Popeleční středa neboli Popelce je 46. den před Velikonoční nedělí.

První postní neděle se nazývá Černá a Pučálková. Černá se jí říkalo, protože ženy se v ten den oblékaly černě, jako smíření se s půstem. Pučálková díky pučálce – naklíčenému hrachu.

Druhá neděle je známá jako Prazná. K obědu se pražila naklíčená obilná zrna na polévku „prazenuku“.

Kýchavná – třetí postní neděle. Ve středověku lidé věřili, že kýchnutí přivolává

SLAMĚNÁ SMRTHOLKA (neboli Morana)

Foto: Muzeum regionu Valašsko

mor. Říkalo se: „Jakž kdo kejchl, hned náhle umřítí musil.“ Lidé si po kýchnutí vždy popřáli „Pozdrav Tě Pán Bůh!“ To známe i my. Naši předkové už ale nákaze

morem nevěřili. Proto kýchali na zdraví. Kdo kýchl třikrát, byl zdravý celý rok.

Čtvrtá neděle je Družebná. Mládenci chodili do domů svých vyvolených a domlouvali svatbu. Tento den se mládež družila a jedla koláče známé jako Družbance.

Předposlední, pátou nedělí nazýváme Smrtnou. Vynáší se Smrt. K tomu slouží postava Morany, Mařeny, Smrtky nebo také Smrtholky. Nazdobená lidská slaměná figura je vynášena ze vsi do potoka nebo do řeky, aby smrt (zima) odplula. Ovšem s křesťanským původem tato tradice nesouvisí. Církev ji původně zakazovala jako pohanskou.

A poslední, Květná neděle. Začíná pašijový týden. Připomíná Kristův vjezd do Jeruzaléma. Lidé ho vítali palmovými ratolestmi, proto je také nazývána jako Palmová. Naši předkové v tento den světili vrbové větvičky, tzv. „kočičky“, aby je ochránily před ohněm a bleskem.

Přijďte se podívat na Velikonoční výstavu na zámku v Lešné u Valašského Meziříčí již od 25. března. Historické interiéry budou zdobit dekorace studentů ze Střední školy pro sluchově postižené ve Valašském Meziříčí. Výstavu je možno navštívit do 2. dubna, tj. včetně Velikonočního pondělí.

Michaela Šimčíková, programový pracovník, Muzeum regionu Valašsko, zámek Lešná u Valašského Meziříčí